

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ І ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ ДИЗАЙНУ І МИСТЕЦТВ

Галузь знань:
19 «Архітектура та будівництво»

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до виконання бакалаврської кваліфікаційної (дипломної) роботи на здобуття
СВО “Бакалавр“ за освітньо-професійною програмою
«Архітектурно ландшафтне середовище»
спеціальності 191 «Архітектура та містобудування»
денної форми навчання

Харків • 2022

Методичні вказівки бакалаврської кваліфікаційної (дипломної) роботи на здобуття ступеня вищої освіти «Бакалавр» за освітньо-професійною програмою «Архітектурно ландшафтне середовище» спеціальності 191 «Архітектура та містобудування» денної форми навчання [Електронне видання] / Ільченко С.А. – Харків: ХДАДМ, 2022. – 24 с.

Матеріали визначають структурні складові роботи, норми форматування текстової частини, кількість та подачу додатків, рекомендовані склад та порядок проведення захисту, презентацій, доповідей тощо. Наведені зразки титульної сторінки, приклади оформлення списку використаних джерел.

Укладач:

Ільченко С.А., доктор філософії з архітектури та містобудування, старший викладач кафедри архітектури ХДАДМ

Рецензент:

Бондаренко І.В., професор, кандидат архітектури, декан факультету «Дизайн середовища» ХДАДМ

Розглянуто і схвалено на засіданні кафедри архітектури ХДАДМ

Протокол № 3 від 21. 10. 2022 р.

Розглянуто і схвалено на засіданні Науково-методичної ради ХДАДМ

Протокол №20-09 від 20.11.2022

ЗМІСТ

1. Загальні положення	3
2. Тематика дипломних робіт	5
3. Методика виконання дипломної роботи	6
4. Вимоги до виконання дипломної роботи	6
4.1. Соціальні вимоги та цінності сталого розвитку	7
4.2. Містобудівні вимоги	8
4.3. Архітектурно-планувальні вимоги	8
4.4. Вимоги до конструктивної частини проекту	9
5. Склад дипломної роботи	9
5.1. Графічна частина	10
5.2. Зміст основних розділів пояснювальної записки	12
5.3. Загальні вимоги для оформлення презентації	14
6. Порядок захисту дипломної роботи	15
7. Література	16
ДОДАТОК А.	
Зразок оформлення титулу	18
ДОДАТОК Б.	
Приклади оформлення використаних джерел	19

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Методичні вказівки складені на основі освітньо-професійної програми «Архітектурно-ландшафтне середовище», затвердженої Вченою радою Харківської державної академії дизайну і мистецтв. Методичні вказівки розроблені для здобувачів спеціальності 191 «Архітектура та містобудування», галузі знань 19 «Архітектура та будівництво».

Вказівки розроблені для практичного використання здобувачами і керівниками дипломних проєктів і окреслюють питання що пов'язані з виконанням проєктів, організацією самостійної роботи та керівництвом дипломними проєктами.

Дипломний проєкт є кваліфікаційною роботою яка є заключним етапом

підготовки з освітньо-професійної програми «Архітектурно-ландшафтне середовище» який має демонструвати:

- можливості здобувача самостійно приймати рішення в конкретних (заданих) умовах проектування та підготовку до комплексного вирішення соціально-економічних, конструктивно-технічних і культурних аспектів архітектури та містобудування /міського планування;
- здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері містобудування/міського планування та архітектури, які характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, на основі застосування сучасних архітектурних теорій та методів, засобів суміжних наук;
- володіння прийомами графічного, комп'ютерного та аналогового/фізичного моделювання, необхідною культурою інженерних креслень та уміння стисло, в необхідному та достатньому об'ємі усно та письмово викладати концепцію та основні прийняті рішення проекту, побудувати структуру презентації та вичерпно відповісти на питання які поставлені під час захисту.

Уся сукупність знань, умінь та навичок має демонструвати професійний вишкіл та підготовленість молодого спеціаліста до інternатури та подальшої практичної діяльності.

Під час виконання кваліфікаційної роботи (дипломного проекту) здобувач повинен вирішити наступні завдання:

- обрати тему дипломного проекту і визначити конкретну ділянку проектування (її межі та можливу сервітуту – ділянки які не входять до меж об'єкту але втім пов'язані з ним напр. загальним планувальним рішенням);
- систематизувати та вивчити вихідні дані, актуальні типологічні аналоги, визначити локальні типологічні відмінності окресливши в проектній пропозиції в якій частині вони можуть або мусять бути змінені відповідно до загальносвітових тенденцій (у випадку локалізації об'єкту в Україні);
- провести аналіз містобудівної / планувальної ситуації оцінку середовища за допомогою методів натурного та/або віддаленого обстеження (у випадку локалізації об'єкту за кордоном), визначити основні переваги, загрози та виклики конкретної ділянки

- запропонували шляхи їх вирішення (концепція проєкту);
- розробити альтернативні варіанти об'ємно-планувальних, функціонально-технологічних та пов'язаних з ними конструктивних рішень, оцінити їх з урахуванням сформованої створеної концепції та визначити найбільш органічний для обраного середовища та раціональний варіант (ідея);
- доопрацювати обраний варіант у відповідності до ергономічних вимог створивши, дружнє, доступне та виразне внутрішнє та оточуюче середовище (інтегруючи останнє в існуючу ситуацію);
- виконати комплексне проектування об'єкта з уточнення розділів генерального плану, конструктивних рішень, інженерного устаткування та економічних розрахунків;
- виконати демонстраційні креслення на високому графічному рівні з демонстрацією власної (авторської) графіки (за винятком технічних проєкцій).
- укласти чітку, просту та зрозумілу пояснювальну записку;
- захистити проєкт.

1. ТЕМАТИКА ДИПЛОМНИХ РОБІТ

Тематика дипломного проектування розроблена з урахуванням актуальних напрямків професії, цінностям сталого розвитку і відповідає основній меті та завданням процесу навчання на освітньо-професійній програмі «Архітектурно-ландшафтне середовище» в рамках здобуття базової вищої освіти.

Відповідно до спеціальності майбутніх бакалаврів «Архітектура та містобудування» переважними в тематиці дипломного проектування є об'єкти, що пов'язані з архітектурним проектуванням житла та громадських об'єктів. Як правило, це об'єкти, що складаються з двох-трьох функцій з досить простою типологічною схемою. Наприклад: багатоповерховий житловий будинок з вбудованим паркінгом; готель з кафе; ресторан з барами, кафе і магазином кулінарії; офіс з універсальним залом та ін.

Звернення до реального міського середовища обумовлює зростання кількості тем з реконструкції будинків різного типологічного призначення. Містобудівні і ландшафтні розділи є обов'язковою і невід'ємною частиною усіх тем дипломного проектування.

Тематика дипломного проектування кожен рік оновлюється з урахуванням наступних положень:

- відповідність теми дипломного проекту вимогам кваліфікаційного рівня;
- актуальність теми, обумовлена актуальними підходами в архітектурі та містобудуванні / плануванні.

Тема дипломного проекту може бути запропонована студентам за умови узгодження з керівником дипломного проекту. Тематика дипломного проектування обговорюється і затверджується на засіданні кафедри архітектури. Остаточне затвердження обраної теми студентом закріплюється наказом по факультету «Дизайн середовища».

2. МЕТОДИКА ВИКОНАННЯ ДИПЛОМНОЇ РОБОТИ

Період підготовки студента до виконання бакалаврського (дипломного) проекту включає розробку двох курсових проектів, в тому числі, переддипломного. В освітньо-професійній програмі «Архітектурно-ландшафтне середовище» переддипломним проектом виступає конкурсний проект. Студенти направляються на переддипломну практику в проектні організації, профіль яких відповідає обраній студентом темі.

У деяких випадках студент може обрати тему, в розробці якої він брав участь на переддипломній практиці та/або тему конкурсного проекту виконаного раніш. До початку дипломного проектування студент повинен скласти програму на проектування, отримати вихідні дані і топо-геодезичну зйомку об'єкта проектування. Бажано ознайомитись з ділянкою будівництва об'єкта і його середовищем у натурі, сфотографувати, зробити обміри і зарисовки опорних об'єктів та інше. У випадку локації проекту в інших країнах знайомство з ділянкою відбувається за рахунок відкритих картографічних сервісів. Вихідні дані до конкурсу можна додавати та використовувати в якості вихідних даних до дипломної роботи.

Для керівництва дипломним проектом запрошуються викладачі кафедри, які мають значний досвід практичної роботи за фахом.

3. ВИМОГИ ДО ВИКОНАННЯ ДИПЛОМНОЇ РОБОТИ

Кваліфікаційна (дипломна) робота бакалавра (дипломний проект) може виконуватись як індивідуально, так і у вигляді комплексного проекту (не більше двох співавторів). При комплексній розробці теми декількома

авторами повинно бути чітко розмежовані як обсяги робіт, так і їх персональну участь у виконанні графічної частини проекту. Пояснювальні записки складаються кожним автором проекту окремо.

Загальні вимоги до дипломного проекту – це досягнення новизни архітектурного рішення з урахуванням актуальних вимог до архітектурних/планувальних об'єктів та способу їх інтеграції в існуюче середовище. Новизна проекту повинна бути чітко сформульована, артикульована і обґрунтована. Проект, так само, повинен відповідати вимогам наочності і логічної ясності прийнятих рішень.

Незалежно від ступеня реальності проекту (йдеться про конкретне чи концептуальне/пошукове рішення) показниками якості роботи виступає необхідний та достатній ступінь розробки та грамотність, комплексне вирішення функціонально-технологічних, архітектурно-композиційних, конструктивних, соціальних, екологічних і естетичних питань. Комплексне рішення (яке має бути узгодженим за усіма розділами проекту) повинне відобразитись як у текстовій, так і в графічній частинах роботи.

4.1. Соціальні вимоги та цінності сталого розвитку

Професійна діяльність архітектора як члена суспільства повинна базуватися на законодавчих документах із врахуванням природоохоронних і екологічних вимог, а також основних напрямів, які визначають розвиток економіки країни, культури, науки, освіти, медицини та інше. Тією ж самою мірою має бути врахований локальний контекст (за умови розташування ділянки проектування в інших країнах).

Врахування запитів замовника / спільноти або ж конкурсного брифу, відкритість в обговоренні проектів, повага думок локальної громади та спільнот дотичних до місця є основою розробки соціально орієнтованого проекту. Творче усвідомлення всесвітнього досвіду, критичний аналіз сталих течій в архітектурі і перспективних напрямів, повинні виховувати у молодого спеціаліста високу міру соціальної відповідальності, самостійність думок в оцінці викликів просторового розвитку (їх впливу на розвиток місцевої громади). Ці вимоги повинні знайти відображення в архітектурно-планувальному завданні за темою дипломного проекту, яке самостійно розробляється кожним студентом. *В контексті стійкого розвитку кожна робота має бути націленою на створення середовища яке відповідає таким принципам сталого розвитку як:*

- соціальна справедливість;

- екологічна відповідальність;
- економічна життєздатність.

Саме відповідність цим принципам має виступати фільтром під час оцінки комплексного характеру запропонованого проектного рішення.

4.2. Містобудівні вимоги

Містобудівне рішення дипломного проекту повинно відображати свідому роботу студента в реальному міському або сільському середовищі з розумінням цільового призначення ділянки (відповідно до кадастру). Рішенню цих задач передуює передпроектний аналіз існуючої ситуації і встановлення містобудівних обмежень по ділянці проектування, проводиться збір вихідних даних для розробки *варіантних пропозицій* і вибору оптимального планувального рішення з розміщення об'єкту та його інтеграції в існуюче середовище для подальшої розробки у дипломному проекті. Розробці передуює аналіз руху транспорту (включно з мережею маршрутів громадського транспорту), існуючі та заплановані велодоріжки та основні пішохідні зв'язки.

Розробка проекту проводиться відповідно до існуючих норм, а в випадку локації в інших країнах, – відповідно до діючих регламентів. Необхідно розробити розпланування і благоустрій території; організувати пішохідні та транспортні потоки з розділенням зон інтенсивного руху; за допомогою озеленення провести коригування мікроклімату, створити оптимальний температурний режим, зменшити рівень впливу шкідливих викидів на середовище. Озеленення території слід проводити з урахуванням локальних особливостей, використовуючи породи характерні до конкретного біотопу створюючи передумови для збільшення біорізноманіття. Рішення генерального плану повинні містити місця для паркування транспорту (за чинними нормативами або вимогами конкурсного брифу) та велосипедів, цілісну та зрозумілу структуру публічних та/або приватних просторів з елементами благоустрою що пропонуються.

4.3. Архітектурно-планувальні вимоги

Архітектурна виразність (у її взаємозв'язку з конструктивною композицією) об'єкту проектування має: відображати актуальні тенденції в сучасній архітектурі; відповідати локальним особливостям місця; поєднувати в собі перші і другі особливості; створюватись в контексті засад стійкого розвитку. *Функціональна структура* має відображати типологічні вимоги (відповідно до заявленої типології), а прийняте *планувальне вирішення* – забезпечувати необхідні умови функціонування проектованої будівлі чи

комплексу.

Планувальні рішення мають враховувати та чітко відображати відповідь на всі безпекові аспекти: протипожежну безпеку; вплив надзвичайних ситуацій; вимоги цивільної оборони; вимоги до шляхів евакуації. В тій самій мірі планування об'єкту має відповідати вимогам безбар'єрного доступу маломобільних груп та створювати по справжньому інклюзивне середовище.

Об'єкт що проектується має відповідати усім діючим державним законодавчо-нормативним актам в галузі архітектури та містобудування або чинним обмеженням інших країн (за умови вибору ділянки проектування за кордоном).

4.4. Вимоги до конструктивної частини проєкту

Конструктивна частина проєкту має виявити знання студента в галузі конструювання будівлі (вибору оптимальної конструктивної системи), врахування можливостей локальної будівельної бази (реалістичність і економічна доцільність проєкту); розробки конструктивних вузлів будівель і споруд (розуміння нормативних вимог до технічних проєкцій). В частині застосованих матеріалів запропоноване рішення має враховувати принципи циркулярного будівництва — стратегії будівельного сектору, в якій енергоспоживання та можливості переробки мають вирішальне значення при виборі матеріалів і методів (повторне використання включається як елемент ще до того, як матеріали будуть використані вперше). Студент повинен:

- обґрунтовано обрати конструктивну систему будівлі відповідно до об'ємно-планувального рішення;
- дотримуватись основних стандартів, норм і правил, а також положень єдиної модульної системи;
- дотримуватись вимог технології будівельного виробництва, техніко-економічної політики, охорони праці та інше;
- обґрунтовано застосувати огорожувальні конструкції, рішення основних конструктивних вузлів, виконувати вимоги з енергозбереження,
- продемонструвати розуміння актуальних технологій оздоблювання внутрішніх і зовнішніх елементів будинку.

5. СКЛАД ДИПЛОМНОЇ РОБОТИ

Дипломна робота складається з **графічної частини** і **пояснювальної**

записки (в форматі PDF, завіреному електронними підписами здобувача та керівника дипломного проекту). Робота доповнюється **презентацією** (в форматі PDF) де кожній сторінці відповідає зображення або блок зображень графічної частини в послідовності її розділів. За бажанням здобувача дипломна робота може бути доповнена **відео** тривалістю 3-5 хв. на тему запроєктованого об'єкту відповідно до теми дипломної роботи.

5.1. Графічна частина

Графічна частина виконується на 6-8 планшетах формату А0 (розмір аркуша 1200 x 840 мм).

Графічне подання і оформлення креслень повинні повною мірою відображати містобудівне рішення і архітектурний задум, відповідно до діючих державних стандартів.

Незалежно від теми дипломного проекту, до складу графічної частини включаються розділи: містобудівний; архітектурного і об'ємно-планувального рішення об'єкта проектування; конструктивний. Питома вага названих розділів змінюється залежно від теми дипломного проекту. Розділи бажано розміщувати в загальній композиції проекту послідовно зліва направо.

Містобудівний розділ має містити:

- ситуаційну схему розташування об'єкта проектування у місті;
- схему транспортних і людських потоків (М1:2000) та/або інші аналітичні схеми які розкривають характер прийнятого планувального рішення;
- генеральний план (М1:500) – креслення розпланування, який повинен демонструвати кінцевий результат проекту - планувальну організацію і благоустрій території, систему транспортних і пішохідних комунікацій, а також ті зміни, які вносяться проектом в існуючу ситуацію. В окремих випадках можливо подати опорний генеральний план чи історичний опорний план території (М1:1000-1:2000) (залежно від характеру об'єкта);
- суміщену схему благоустрою та озеленення в масштабі 1:200 яка може бути поєднана з відкритими планами перших поверхів будівель.

У містобудівному розділі необхідно проставити назви і масштаби проекцій, орієнтацію, а при необхідності - розу вітрів, необхідні пояснення і назви вулиць, об'єктів і споруд. Всі проекції розділу необхідно креслити в одній орієнтації за сторонами світу (північ в верхній частині зображення).

У розділі **архітектурного та об'ємно-планувального рішення** об'єкта необхідно розкрити прийоми функціональної і композиційної організації об'єкта, засоби архітектурно-художньої виразності з показом необхідних планів, розрізів, фасадів:

- плани поверхів об'єкта, які демонструють композиційно-функціональне та планувальне рішення будівлі (М1:100-1:200). Планування будівлі необхідно розробляти згідно діючих Державних будівельних норм, правил, стандартів. Композиційне розташування планів на аркуші повинно відповідати послідовності зображень рівнів з нижніх відміток до верхніх, відповідно – зліва направо або знизу угору. На проєкціях планів повинні бути проставлені відмітки рівнів, загальні розміри і розміри в осях; кожний план має супроводжуватись експлікацією приміщень або їх груп;
- розгортки фасадів (фасади), що ілюструють існуючу ситуацію з включенням об'єкта проєктування (М1:200-1:400). Головні фасади (М1:50-1:100), з падаючими тіннями які дають реалістичне уявлення про характер архітектури, її образне рішення;
- розрізи будинку чи споруди, які дають уявлення про їх просторову організацію і конструктивну систему (М1:100-1:200); кількість розрізів, не менше двох. Розрізи можливо поєднувати з фасадними проєкціями. Якщо розріз виконується у великому масштабі, можливо показати процеси що відбуваються. На розрізах проставляються відмітки всіх рівнів, загальні, осьові та прив'язочні розміри.

Конструктивні вирішення повинні бути відображені у вигляді детального розрізу по стіні будівлі (М1:50), поперечних розрізів по будівлі (М1:100), окремих конструктивних вузлів (М1:20). Для позначення шарів у багатошарових конструкціях необхідно використовувати виносні написи у вигляді «прапорців».

На кресленнях конструктивної частини проєкту повинні бути виявлені всі основні елементи несучого каркасу і огорожувальних конструкцій, деформаційні і усадочні шви, принципові рішення важливих вузлів сполучення об'ємів будівлі. На кресленнях дипломного проєкту елементи конструктивного рішення показуються тільки в разі необхідності виявлення оригінальних рішень, при складній схемі несучого каркаса або оригінальних огорожувальних конструкціях чи вузлах сполучення.

Невід'ємною складовою графічної частини є перспективні та/або аксонометричні зображення об'єкта проєктування з різних видових точок

(візуалізації). Необхідно обирати такі ракурси, які найкраще репрезентують містобудівне, об'ємно-просторове та архітектурне вирішення будівлі (на візуалізаціях обов'язково має бути присутнім контекст – конкретне міське/сільське середовище). Слід також звернути увагу на відповідність тіней конкретній орієнтації будівлі (на північному фасаді тіні відсутні за визначенням).

Аркуші графічної частини доповнюються штампами навчального закладу з назвою теми дипломної роботи, прізвищем та ініціалами здобувача та керівника. Перед захистом проекту планшети і пояснювальна записка повинні бути підписані здобувачем, керівником, та консультантами (за наявності).

Закінчена кваліфікаційна бакалаврська (дипломна) робота, що включає графічну частину і пояснювальну записку, є цілісною роботою.

5.2. Зміст основних розділів пояснювальної записки

Текстова частина (пояснювальна записка) повинна дати всебічне обґрунтування авторської проектної ідеї, містобудівної концепції, а також розкрити і обґрунтувати рішення основних архітектурно-композиційних, інженерно-технічних питань проектування і логічно доповнити графічну частину проекту. **Текст пояснювальної записки** має містити:

1. Титульний аркуш.
2. Завдання на виконання дипломного проекту.
3. Зміст.
4. Вступ.
5. Науково-дослідний розділ (аналіз світового досвіду проектування об'єктів типологічно збіжних з темою дипломного проекту).
6. Містобудівні рішення (в тому числі, схема організації рельєфу та інші аналітичні схеми за необхідності).
7. Архітектурно-планувальні рішення.
8. Розділи за суміжними дисциплінами (конструктивні рішення, теплотехнічний розрахунок огорожувальної конструкції).
9. Список використаної літератури (ДБН, стандарти, нормалі, довідники, підручники, фахова література за темою дипломної роботи).

У **Вступі** повинно бути подано:

- обґрунтований вибір теми, її актуальність, новизна, практична цінність,

сформульовані мета і завдання роботи, стисло розкрита проблемна ситуація.

. **Науково-дослідний розділ** має містити:

- систематизований огляд вітчизняного і закордонного проектування об'єктів збіжних за типологією. Висвітлюються питання їх архітектурно-функціонально і композиційного рішення; розглядаються архітектурні і середовищні прийоми найвдаліших рішень.

У розділі **Містобудівні рішення**:

- подається характеристика існуючої ділянки проєктованого об'єкта, з оцінкою її стану і включенням інформації про природно-кліматичні особливості району проєктування, з фотофіксацією і описом даних натурних досліджень (за наявності), їх співставлення із зібраними історичними відомостями про поетапні зміни просторового середовища;

- обґрунтовується містобудівна ідея розміщення об'єкта чи комплексу та рішення генерального плану;

- виконується схема організації рельєфу ділянки проєктованої будівлі;

- наводяться техніко-економічні показники до генплану ділянки забудови (загальна площа ділянки - га; площа забудови - м²; площа озеленення - м²; площа проїздів, тротуарів - м²; площа майданчиків - м² (господарських, спортивних, відпочинку, автостоянок тощо).

При окресленні **архітектурних рішень**:

- стисло описується принцип просторової, композиційно-функціональної організації об'єкта, обґрунтовуються і розкриваються особливості архітектурного рішення, пояснюється прийоми досягнення художньо-образної виразності;

- подаються техніко-економічні показники об'єкта (площа забудови, будівельний об'єм, загальна та корисна площа поверхів і т.і.);

В розділі, присвяченому **конструктивним рішенням**:

- обґрунтовуються, описуються і наочно показуються прийняті конструктивні рішення (фундаменти, стіни, перекриття, покриття, оболонки, мембрани, застосовувані будівельні матеріали);

- здійснюється теплотехнічний розрахунок огорожувальної конструкції (на вибір).

Вимоги до графічного оформлення креслень, схем у пояснювальній записці такі ж, як і до графічного оформлення креслень на планшетах.

У текст пояснювальної записки можуть бути включені необхідні графічні матеріали, таблиці, ілюстрації.

Структура тексту повинна бути відображена в змісті, а його змістовні рубрики - заголовки повинні бути виділені на відповідних сторінках самого тексту перед кожним з розділів, параграфів. Основні розділи, починаючи з вступу, нумеруються римськими, а окремі розділи, параграфи - арабськими цифрами з наскрізною нумерацією. У середині них окремі розділи і параграфи відповідно нумеруються 1.1, 1.2, 2.1, 2.2 і далі.

Обсяг Пояснювальної записки – 25-30 сторінок машинописного тексту (14 кегель, інтервал – 1,5, вирівнювання – по ширині, поля: ліве, верхнє, нижнє – 20 мм, праве – 15 мм).

Додатково, дотримуйтеся наступних правил:

- Переноси – не ставити;
- Усі таблиці й рисунки повинні бути пронумеровані (нумерація порядкова в межах усієї пояснювальної записки) і мати назву. У тексті повинні бути поміщені посилання на рисунки в круглих дужках. Рисунок або таблиця розміщується в тексті безпосередньо після посилання на нього;
- Номер і назва таблиці пишуться над таблицею;
- Номер і назва рисунка пишеться під рисунком.

5.2. Загальні вимоги до оформлення презентації

Доповідь на захисті має супроводжуватися презентацією роботи на екрані за допомогою мультимедійного проектора або інших пристроїв. Кількість слайдів повинна відповідати довжині доповіді, але не менш ніж 16 (регламент для доповіді дорівнює 10-15 хвилин). Стиль оформлення слайдів єдиний у межах всієї презентації та повинен відповідати дизайну проектної пропозиції. Фон слайдів стриманий, зміни файлів мають відбуватися без спеціальних ефектів. Оптимальний розмір заголовків не менш 24 пт, для тексту — не менш 18 пт.

Текст презентації короткий, з ключовими фразами. Інформація на слайдах має відповідати графічній частині і тільки та, що використовується у доповіді. Ілюстрації мають бути підписані.

Слайд 1 заголовний (титульний), містить таку інформацію: логотип і повна назва ЗВО, назва кафедри, спеціальність, назва ОПП (спеціалізації), тема роботи, ПІБ студента, посада, (науковий ступінь, наукове звання за наявності), ПІБ керівника та консультанта (за

наявності), рік виконання роботи;
Слайд 2 — актуальність теми (стисло) мета та завдання;
Слайд 3 — проектна концепція;

Наступні слайди :

- аналіз містобудівної ситуації;
- містобудівні рішення;
- архітектурні рішення;
- конструктивні рішення;

Останній слайд повинен містити інформацію про те, що доповідь закінчено (подякувати за увагу).

5. ПОРЯДОК ЗАХИСТУ ДИПЛОМНОЇ РОБОТИ

До захисту кваліфікаційних (дипломних) проєктів допускаються студенти, які виконали усі вимоги навчального плану підготовки бакалавра архітектури. До Екзаменаційної комісії (ЕК) до початку захисту дипломного проєкту подаються такі документи:

- довідка з деканату Академії про виконання студентом навчального плану і оцінки, одержані ним з теоретичних дисциплін, курсових проєктів і робіт;
- відгук керівника дипломного проєкту;
- рецензія на дипломний проєкт;
- допуск до захисту у вигляді витягу з протоколу випускаючої кафедри;
- заява щодо самостійності виконання випускної кваліфікаційної роботи;
- акт перевірки випускної кваліфікаційної роботи на наявність текстових збігів.

Доповідь дипломника щодо загальних положень виконаної кваліфікаційного (дипломного) проєкту не повинна перевищувати 10-15 хвилин. Надалі дипломник відповідає на питання, які стосуються теми дипломного проєкту, його складу, окремих рішень, методів проєктування. Після цього оголошуються відгуки рецензента і керівника.

В обговоренні дипломного проєкту, крім членів ЕК, можуть брати участь науковий керівник, рецензент і присутні на захисті.

Дипломник у заключному слові висловлює своє ставлення до зауважень наукового керівника, рецензента та інших присутніх на захисті. Свою незгоду з окремими зауваженнями студент повинен обґрунтувати і аргументувати.

Результати захисту дипломних проєктів оголошуються у той же день після

оформлення протоколів засідання ЕК.

Студент, який виконав роботу в строк, але одержав при захисті дипломної роботи незадовільну оцінку, відраховується з закладу вищої освіти і через рік за рішенням ЕК може представити повторно на захист свою роботу з доробкою чи виконати дипломну роботу на іншу тему, яка затверджується кафедрою.

6. ЛІТЕРАТУРА

Основна література:

1. ДБН Б.2.2-12:2019 "Планування і забудова територій"
https://dbn.co.ua/load/normativy/dbn/b_2_2_12/1-1-0-1802
2. ДБН Б.1.1-14:2012 Склад та зміст детального плану території (чинний з 1.10.12)
<https://dbn.co.ua/load/normativy/dbn/1-1-0-1027>
3. ДБН Б.2.2-5:2011 Благоустрій територій
https://dbn.co.ua/load/normativy/dbn/dbn_b_2_2_5_2011/1-1-0-1033
4. ДБН В.2.3-5:2018 Вулиці та дороги населених пунктів
<https://dbn.co.ua/load/normativy/dbn/1-1-0-199>
5. ДБН В.2.3-15:2007. Споруди транспорту. Автостоянки і гаражі для легкових автомобілів <https://dbn.co.ua/load/normativy/dbn/1-1-0-368>
6. ДБН В.2.2-40:2018 Інклюзивність будівель і споруд
https://dbn.co.ua/load/normativy/dbn/dbn_v_2_2_40/1-1-0-1832
7. ДБН Б.2.2-2-2008. Планування та забудова міст і функціональних територій. Склад, зміст, порядок розроблення, погодження та затвердження науково-проектної документації щодо визначення меж та режимів використання зон охорони пам'яток архітектури
<https://dbn.co.ua/load/normativy/dbn/1-1-0-179>
8. ДБН В.1.2-12-2008. СНББ. Будівництво в умовах ущільненої забудови. Вимоги безпеки <https://dbn.co.ua/load/normativy/dbn/1-1-0-128>
9. ДСТУ Б А.2.4-6:2009 СПДБ. Правила виконання робочої документації генеральних планів. <https://dbn.co.ua/load/normativy/dstu/5-1-0-45>
10. СанПиН 2605-82 Санітарні норми й правила забезпечення інсоляцією житлових і громадських будинків і територій житлової забудови.
https://dbn.co.ua/load/normativy/sanpin/sanpin_2605_82/25-1-0-719
11. ДБН В.2.2-15:2019 Будинки і споруди. Житлові будинки. Основні положення.
https://dbn.co.ua/load/normativy/dbn/dbn_v_2_2_15_2015_zhitlovi_budinki_osnovni_polozhenja/1-1-0-1184
12. ДБН В.2.2-9:2018 Громадські будинки та споруди. Основні положення
<https://dbn.co.ua/load/normativy/dbn/1-1-0-405>
13. ДБН В.1.2-11-2008. Система забезпечення надійності та безпеки будівельних об'єктів. Основні вимоги до будівель і споруд економія енергії

<https://dbn.co.ua/load/normativy/dbn/1-1-0-995>

14. ДБН В.1.2-10-2008. Система забезпечення надійності та безпеки будівельних об'єктів. Основні вимоги до будівель і споруд. Захист від шуму

<https://dbn.co.ua/load/normativy/dbn/1-1-0-995>

15. ДБН В.1.1.7-2016 Пожежна безпека об'єктів будівництва

<https://dbn.co.ua/load/normativy/dbn/1-1-0-88>

16. ДСТУ Б А.2.4-7:2009 СПДБ. Правила виконання архітектурно-будівельних робочих креслень https://dbn.co.ua/load/normativy/dstu/dstu_b_a_2_4_7_2009/5-1-0-826

17. ДСТУ Б А.2.4-4:2009 Основні вимоги до проектної та робочої документації https://dbn.co.ua/load/normativy/dstu/dstu_b_a_2_4_4_2009/5-1-0-781

18. Ching F. Architecture: Form, Space, and Order / Francis D. K. Ching.. – (3rd edition), 2007 p. – 448 p.

Допоміжна література:

19. Методичні вказівки та завдання до виконання практичних робіт з дисципліни «Будівельна фізика» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за спеціальністю 191 «Архітектура та містобудування» денної форми навчання.

Архітектурно-будівельна теплофізика. Частина 1. Теплотехнічний розрахунок багатошарової стіни за зимових стаціонарних умов / Пугачов Є. В., Зданевич В. А., Літницький С. І., Кундрат Т. М. Рівне : НУВГП, 2019. 60 с.

20. Методичні вказівки та завдання до виконання практичних робіт з дисципліни «Будівельна фізика» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за спеціальністю 191 «Архітектура та містобудування» денної форми навчання.

Архітектурно-будівельна теплофізика. Частина 2. Оцінка теплостійкості огорожувальних конструкцій у літній період / Пугачов Є. В., Зданевич В. А., Літницький С. І., Кундрат Т. М. Рівне : НУВГП, 2019. 41 с.

21. Рекомендації щодо забезпечення принципів академічної доброчесності. Підкомісія 303 «Академічна доброчесність» Науково -методичної комісії 15 з організаційно-методичного забезпечення вищої освіти. К.: Міністерство освіти і науки України, 2016. 24 с.

ДОДАТОК А Зразок оформлення титулу

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ

ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ ДИЗАЙНУ І МИСТЕЦТВ

Факультет «ДИЗАЙН СЕРЕДОВИЩА»

Кафедра «Архітектури»

Петренко Єлизавета Олександрівна

САМОДОСТАТНЄ ЕКО-ПОСЕЛЕННЯ, КОСТА-БРАВА, ІСПАНІЯ

Кваліфікаційна робота на здобуття СВО «Бакалавр»

зі спеціальності 191 «Архітектура та містобудування»

Бакалаврська робота містить результати власних досліджень.
Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають
посилання на відповідне джерело.

_____ Є.О. Петренко

Керівник: Ільченко Сергій Анатолійович
доктор філософії з архітектури та містобудування, старший викладач
Консультант: Більдер Наталя Трифонівна
доцент ХДАДМ

Харків-2020

ДОДАТОК Б

Приклади оформлення списку використаних джерел

Приклади оформлення бібліографічних посилань у списку використаних джерел згідно з ДСТУ 8302:2015

Книга одного автора

Іванова В. Д. Технологія виробництва продуктів бджільництва : курс лекцій. Миколаїв : МДАУ, 2009. 245 с.

Пономарів О. Д. Культура слова: мовностилістичні поради. 2-ге вид., стер. Київ : Либідь, 2001. 240 с.

Браун Д. Код да Вінчі. Харків : КСД, 2006. 478 с.

Пономарьов А. П. Українська етнографія : курс лекцій. Київ : Либідь, 1994. 315 с.

Прищенко С. В. Кольорознавство : навч. посіб. 3-тє вид., випр. і допов. Київ : Кондор, 2018. 436 с.

Parker J. Principles of scientific research. 7th ed. London : Editorial, 2017. 301 p.

Книга двох або трьох авторів

Боярин М. В., Нетробчук І. М. Основи гідроекології: теорія й практика : навч. посіб. Луцьк : Вежа-Друк, 2016. 365 с.

Вихованець І. Р., Городенська К. Г. Теоретична морфологія української мови. Київ : Пульсари, 2004. 398 с.

Марисова І. В., Кедров Б. Ю. Систематика хордових тварин. Ніжин : НДПУ ім. М. Гоголя, 2003. 132 с.

Артеменко А. П., Бобловський О. Ю. Від глобалізації до індивідуалізації: топологія міжкультурної взаємодії : монографія. Харків : Щедра садиба плюс, 2014. 215 с.

Клименко Н. Ф., Карпіловська Є. А., Кислюк Л. П. Динамічні процеси в сучасному українському лексиконі. Київ : Вид. дім Дмитра Бураго, 2008. 336 с.

Коваленко А. Д., Герасимчук О. П., Данилюк А. С. Міжнародне кредитування. 2-ге вид. Київ : Наука, 2018. 155 с.

Wilson D., Lister P., Andrews A. Modern surgery. Manchester : MAN, 2011. 240 p.

Книга чотирьох і більше авторів

Астрономія : навч. посіб. / І. А. Климишин та ін. Одеса : Астропринт, 2012. 352 с.

Міжнародна торгівля / Ю. Г. Козак та ін. 5-те вид., перероб. та допов. Київ : Центр учб. літ., 2015. 272 с.

Сучасна українська мова / О. М. Григор'єв та ін. 3-тє вид., перероб. Київ : Либідь, 2005. 488 с.

Referencing styles / G. R. Edwards et al. Los Angeles : International Publishing, 2010. 280 p.

Книга без зазначення автора (з редактором тощо)

Економічна енциклопедія / за ред. В. В. Шевченка. Київ : Альманах, 2016. 304 с.

Атлас зоології / уклад.: Х. Тола, Є. Інф'єста. Харків : Ранок, 2005. 96 с.

Мінералогічний словник / уклад.: В. С. Білецький, В. Г. Омельченко, Г. Д. Горванко. Маріуполь : Сх. вид. дім, 2016. 488 с.

Routledge handbook of international statebuilding / ed. by D. Chandler, T. D. Sisk. London : Routledge, 2013. 448 p.

Книга – окремий том (частина) багатотомного видання

Антологія української юридичної думки / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАНУ ; за заг. ред. Ю. С. Шемшученка. Київ : Юрид. кн., 2002. Т. 1 : Загальна теорія держави і права, філософія та енциклопедія права. 568 с.

Етимологічний словник української мови : у 7 т. / уклад.: Р. В. Болдирев та ін. Київ : Наук. думка, 1989. Т. 3 : Кора—М. 552 с.

Шишкін В. І. Судові системи країн світу : навч. посіб. : у 3 кн. Київ : Юрінком Інтер, 2001. Кн. 2. 336 с.

Мала гірнича енциклопедія : у 3 т. / за ред. В. С. Білецького. Донецьк : Донбас, 2007. Т. 2 : Л—Р. 652 с.

Частина книги (розділ тощо)

Шевченко Р. О. Особливості селекції яблунь. Практикум з ботаніки / ред. О. С. Самійленко. Херсон, 2018. С. 22—36.

Ярошевич Н. Б., Чубка О. М., Якимів А. І. Інструменти боргового фінансування суб'єктів підприємництва в Україні: правовий статус, структурна динаміка, податкові наслідки. Теорія та методологія формування інвестиційно-фінансової стратегії розвитку національного господарства : монографія / за ред. Л. М. Савчук, А. В. Череп. Дніпро, 2019. С. 55—89.

Goehr L. The concept of opera. The Oxford handbook of opera / ed. by H. M. Greenwald. Oxford, 2014. P. 92—136.

Стаття (публікація) в періодичному виданні

Стаття в журналі

Зайцева О. М. Варіантність у родовій категоризації іменників: (на матеріалі мовлення сучас. укр. телебачення). Вісник Київського національного лінгвістичного університету. Серія «Філологія». 2018. Т. 21, № 1. С. 121—130.

Кольцова Я. І., Нікітін С. В. Одержання пористих склокристалічних матеріалів з використанням паливного шлаку. Питання хімії та хімічної технології. 2020. № 1. С. 33—38. DOI: 10.32434/0321-4095-2020-128-1-33-38 (дата звернення: 11.06.2020).

Капируля М. Ядерний тероризм в сучасній міжнародній системі. Актуальні проблеми міжнародних відносин. 2008. Вип. 73, ч. 2. С. 66—68.

Chua N. Y., Lundbye J. Endovascular catheter as a rewarming method for accidental hypothermia. Therapeutic hypothermia and temperature management. 2012. Vol. 2, no. 2. P. 89—91. URL: <https://doi.org/10.1089/ther.2012.0001> (date of access: 06.05.2020).

Стаття в газеті

Андрущенко В. Академічна недоброчесність як виклик інтелектуальній спроможності нації. *Голос України*. 2018. 20 лип. С. 10.

Монаєнко А. Поза чергою не рахується? Особливості звільнення суддів за порушення присяги. *Юридична газета*. 2017. 17 січ. С. 28—29.

Величко О. Р., Лисенко Д. П. Відшкодування матеріальних витрат. *Газета про бухгалтерський*

Електронний ресурс

Сайт

«Файлу» чи файла»: який родовий відмінок слова «файл»? *Kyiv Dictionary*. URL: <https://www.kyivdictionary.com/uk/grammar/uk/consulenza-linguistica/vypusk3/failu-faila/> (дата звернення: 20.05.2020).

Офіційний курс гривні щодо іноземних валют на дату 11.06.2020. Національний банк України. URL: <https://bank.gov.ua/ua/markets/exchangerates?date=11.06.2020&period=daily> (дата звернення: 11.06.2020).

Приймак Д. М., Томіленко О. В., Ковальчук З. Ю. «Підодіяльник»: як правильно сказати українською? *Kyiv Dictionary*. URL: <https://www.kyivdictionary.com/uk/grammar/uk/how-to-say/pidodiialnyk/> (дата звернення: 09.06.2020).

Київський національний університет імені Тараса Шевченка. URL: <http://www.univ.kiev.ua/> (дата звернення: 05.11.2019).

APA Style Introduction. *Purdue University*. URL: https://owl.purdue.edu/owl/research_and_citation/apa_style/apa_style_introduction.html (date of access: 09.06.2020).

Диск

Тараненко Ю. А. Енциклопедія українського козацтва. Запоріжжя, 2006. 2 електрон.-опт. диски (DVD-R).

Тартак. Сімка. Наш формат, 2012. 1 електрон.-опт. диск (CD).

Дисертація

Герасименко Ю. А. Рецепція української історії в західноєвропейській прозі кінця ХХ – початку ХХІ століття : дис. ... канд. філол. наук : 10.01.05. Бердянськ, 2018. 259 с.

Наконечний А. Б. Примусове відчуження земельних ділянок за законодавством України : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.06. Одеса, 2015. 225 с.

Урба С. І. Пріоритети та інструменти розвитку аграрного сектора в системі забезпечення економічної безпеки України : дис. ... д-ра екон. наук : 08.00.03. Львів, 2019. 562 с.

Автореферат дисертації

Скарга О. О. Транснаціоналізація туристичних послуг в умовах глобалізації : автореф. дис. ... канд. екон. наук : 08.00.02. Маріуполь, 2019. 22 с.

Єрґієва К. І. Фортепіанна гра як жанрово-комунікативний та інтерпретативно-стильовий феномен : автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства : 17.00.03. Одеса, 2019. 17 с.

Заяць А. Є. Міське суспільство Волині XVI – першої половини XVII ст. : автореф. дис. ... д-ра іст. наук : 07.00.01. Львів, 2019. 39 с.

Матеріали конференції

Тези доповіді

Святецька А. В. Діалектизми у повісті М. Коцюбинського «Тіні забутих предків» : семантико-стилістичний аспект. Стратегії розвитку та пріоритетні завдання філологічних наук : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., м. Запоріжжя, 19—20 жовт. 2018 р. / Класич. приват. ун-т. Запоріжжя, 2018. С. 19—23.

Киридон А., Троян С. М. Грушевський і основні етапи українського державотворення. Міжнародна наукова конференція до 150-річчя М. С. Грушевського : тези доп., 17 верес. 2016 р., Острог / редкол.: Винар Л.-Р. та ін. Острог, 2016. С. 44—47.

Івченко В. О. Проблема правового регулювання імпічменту в Україні. Актуальні проблеми сучасної науки і правоохоронної діяльності : тези доп. учасників XXV Наук.-практ. конф. курсантів та студентів, м. Харків, 17 трав. 2018 р. / Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2018. С. 35—36.

Закон, нормативний акт

Про забезпечення функціонування української мови як державної : Закон України від 25.04.2019 р. № 2704-VIII : станом на 19 квіт. 2020 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2704-19> (дата звернення: 11.06.2020).

Митний кодекс України : Закон України від 13.03.2012 р. № 4495-VI : станом на 02 квіт. 2020 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17> (дата звернення: 09.06.2020).

Про грошове забезпечення військовослужбовців, осіб рядового і начальницького складу та деяких інших осіб : Постанова Каб. Міністрів України від 30.08.2017 р. № 704 : станом на 29 січ. 2020 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/704-2017-%D0%BF> (дата звернення: 05.05.2020).

Про відзначення державними нагородами України працівників Національного університету «Чернігівська політехніка» : Указ Президента України від 09.06.2020 р. № 215/2020. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/2152020-34077> (дата звернення: 11.06.2020).

Про іменні стипендії Верховної Ради України для молодих учених — докторів наук : Постанова Верховної Ради України від 05.02.2019 р. № 2676-VIII. Голос України. 2019. 19 лют. С. 4.

Про затвердження Порядку присудження наукових ступенів і присвоєння вчених звань : Постанова Каб. Міністрів України від 28.06.1997 р. № 644. Офіційний вісник України. 1997. № 27. С. 105.

Конституція України : від 28.06.1996 р. : станом на 01 січ. 2006 р. Київ : Ін Юре, 2006. 144 с.

Препринт

Головач Ю., Пляцко Р., Сварник Г. Петер Пуллой і архів Івана Пуллой. Львів : Ін-т фізики конденс. систем НАН України, 2020. 24 с. (Препринт. Ін-т фізики конденс. систем НАН України ; ISMP-20-01).

Протидія агресивному податковому плануванню в Україні / С. С. Брехов та ін. Ірпінь : Ун-т ДФС України, 2017. 108 с. (Препринт. Наук.-дослід. ін-т фіскал. політики Ун-ту ДФС України).

Simon J. Physics of oscillations. Poznań : University of Poznań, 2019. 121 p. (Preprint. University of Poznań ; UP-02).

Патент

Верстат для поздовжнього розпилювання круглих колод : пат. 123197 Україна : B27B 7/00. № u 2017 10306 ; заявл. 25.10.2017 ; опубл. 12.02.2018, Бюл. № 3. 4 с.

Рентгенодіагностичний препарат на основі конусно-променевого комп'ютерного томографа для обстеження кінцівок : пат. 140662 Україна : A61B 6/03, A61B 8/13, H05G 1/02, G03B 42/02, G01N 23/04. № u 2019 07999 ; заявл. 12.07.2019 ; опубл. 10.03.2020, Бюл. № 5 (кн. 1). 1 с.

Розбірний візок для транспортування надувного човна : пат. 121790 Україна : B60Q 5/00. № u 2017 09803 ; заявл. 24.07.2017 ; опубл. 11.12.2017, Бюл. № 23. 5 с.

Стандарт

ДСТУ 8302:2015. Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання. Чинний від 2016-07-01. Вид. офіц. Київ : УкрНДНЦ, 2016. 16 с.

ДСТУ 8746:2017. Автомобільні дороги. Методи вимірювання зчипних властивостей поверхні дорожнього покриття. На заміну ДСТУ Б В.2.3-2-97 (ГОСТ 30413-96), ДСТУ Б В.2.3-8-2003, СОУ 45.2-00018112-042:2009 ; чинний від 2019-01-01. Вид. офіц. Київ : УкрНДНЦ, 2019. 20 с.

ДСТУ ISO 14024:2018. Екологічні маркування та декларації. Екологічне маркування типу І. Принципи та процедури. На заміну ДСТУ ISO 14024:2002 ; чинний від 2020-01-01. Вид. офіц. Київ : УкрНДНЦ, 2019. 18 с.

Архівні матеріали

Закон про громадянство Української Народної Республіки. 15 листопада 1921 р. ЦДАВО України (Центр. держ. архів вищ. органів влади та упр. України). Ф. 1065. Оп. 4. Спр. 96. Арк. 48—50. Оригінал. Машинопис.

Листування [Грушевського М. С.] з друкарнями в Празі, Відні та інших містах про видання і продаж книг. 4 лютого 1922 р. – грудень 1923 р. ЦДІАК України (Центр. держ. іст. архів України). Ф. 1235. Оп. 1. Спр. 95.

Шевченко Т. Г. Лист Щепкіну М. С. 1858 р. ЦДАМЛМ (Центр. держ. архів-музей літ. і мистецтва України). Ф. 506. Оп. 1. Спр. 33.

Навчально- методичне видання

Методичні вказівки бакалаврської кваліфікаційної (дипломної) роботи на здобуття ступеня вищої освіти «Бакалавр» за освітньо-професійною програмою «Архітектурно ландшафтне середовище» спеціальності 191 «Архітектура та містобудування» денної форми навчання [Електронне видання] / Ільченко С.А. – Харків: ХДАДМ, 2022. – 25 с.

Укладач:

Ільченко С.А., доктор філософії з архітектури та містобудування, старший викладач кафедри архітектури ХДАДМ

Електронне видання